

Præsidenten for Vestre Landsret og Den Danske Dommerforening har i deres høringssvar foreslået, at det af lovteksten fremgår, i hvor lang tid foranstaltningen, herunder med ophold i døgninstitution, kan forlænges i tilfælde af ny kriminalitet. Regeringen er enig i, at der også på dette punkt i loven bør fastsættes en længstetid. Henset til, at ordningen med socialpædagogisk behandling fortrinsvis er tænkt anvendt (fuldbyrdet) over for unge under 18 år (sml. ovenfor pkt. 4.2.1. om alderskriteriet), og at der over for grovere, ny kriminalitet bør reageres med ubetinget frihedsstraf og bortfald af ungdomssanktionen (jf. pkt. 4.2.8 ovenfor og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1), kan maksimum for forlængelse af ungdomssanktionen efter regeringens opfattelse passende fastsættes til 6 måneder.

4.3.2. Konsekvensrettelser som følge af ungdomssanktionen

Indførelsen af en ungdomssanktion rejser spørgsmål om en række konsekvensændringer af straffeloven og retsplejeloven – også ud over den ændring af straffelovens § 89 a, som ekspertgruppen har foreslået (jf. lovforslagets § 1, nr. 3). De mere principielle spørgsmål gennemgås i det følgende, idet der i øvrigt henvises til lovforslagets specielle bemærkninger.

4.2.3.1. Efter straffelovens § 97, stk. 2, er forældelsesfristen for idømt straf afhængig af varigheden af den idømte straf. Således er forældelsesfristen 5 år for hæfte og fængsel indtil 1 år, 10 år for fængsel indtil 4 år, 15 år for fængsel indtil 8 år og 20 år for fængsel på tid over 8 år. Fængsel på livstid forældes ikke. For særforanstaltningerne gælder, at forvaring forældes efter 15 år, mens foranstaltninger over for psykisk afvigende lovovertrædere efter straffelovens §§ 68 og 69 forældes efter 10 år.

Det er regeringens opfattelse, at forældelsesfristen for en idømt ungdomssanktion i lyset af den ellers forskyldte straf (strafkravet) og alderskravet bør fastsættes til 5 år svarende til forældelsesfristen for frihedsstraffe af indtil 1 års varighed, jf. herved straffelovens § 97, stk. 2, nr. 1.

Hvorvidt det i praksis vil være muligt at fuldbyrde en ungdomssanktion længere tid efter, at dommen er afsagt, er et andet spørgsmål.

Som det fremgår af pkt. 4.2.1. ovenfor, vil det i praksis formentlig i almindelighed ikke komme på tale, at idømme en ungdomssanktion, hvis den tiltalte på domstidspunktet er fyldt – eller forholdsvis kort tid efter fylder – 18 år. Man kan dog forestille sig tilfælde, hvor de personlige forhold – herunder den tiltaltes

mangel på modenhed – taler for ungdomssanktion i stedet for en fængselsstraf.

Det må ud fra lignende overvejelser afgøres, om det i praksis er muligt at fuldbyrde en ungdomssanktion, hvis det igennem længere tid ikke har været muligt iværksætte fuldbyrdelsen. De sociale myndigheder vil således i givet fald skulle tage stilling til, om den unge er blevet for »gammel« til at kunne placeres i en social døgninstitution eller godkendt opholdssted for børn og unge.

Det har i den forbindelse været overvejet, om der bør indføres hjemmel til at konvertere den resterende del af ungdomssanktionen til en almindelig fængselsstraf. Konklusionen er imidlertid blevet, at det i sådanne situationer ikke vil være rigtigt at indføre hjemmel til at genoptage straffesagen og konvertere ungdomssanktionen til en ubetinget fængselsstraf. Der er i den forbindelse lagt vægt på, at en sådan »konverteringsordning« ikke kendes ved andre særforanstaltninger, at problemet må antages kun at blive relevant i et yderst begrænset antal sager (hvis det overhovedet bliver aktuelt), og at der i langt de fleste af disse sager i givet fald må forventes at være forløbet lang tid siden den pådømte kriminalitet blev begået, således at en ny (konverteret) straf vil savne specialpræventiv effekt over for den pågældende. Dette understreges i øvrigt yderligere af den pågældendes unge alder på gerningstidspunktet.

Har det igennem lang tid ikke været muligt at iværksætte fuldbyrdelsen af ungdomssanktionen, og er de sociale myndigheder af den opfattelse, at den unge er blevet for »gammel« til at kunne afvikle ungdomssanktionen, vil konsekvensen være, at ungdomssanktionen de facto bortfalder, selv om den idømte foranstaltning formelt ikke er forældet.

4.2.3.2. I forbindelse med indførelse af en adgang til at idømme ungdomssanktion må der også tages stilling til den processuelle behandling af sager, hvor der bliver spørgsmål om at idømme en ungdomssanktion.

Det følger af retsplejelovens § 925 a, at nævningesager, hvor sigtede har tilstået, og hvor der bliver spørgsmål om anvendelse af straffelovens §§ 68, 69, 70 eller 73, behandles ved byret under medvirken af domsmænd. I sådanne sager har man ikke fundet, at det er tilstrækkeligt betryggende med den mere summariske procedure for almindelige tilståelsessager efter § 925, da der er tale om personer, der ikke er fuldt tilregnelige.

Idømmelse af en ungdomssanktion kan på flere punkter sammenlignes med iværksættelse af foranstaltninger efter straffelovens § 69, jf. § 68, der giver hjemmel til at dømme gerningsmænd, der har begået